

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Oral antithrombotics and dentistry: Current state of affairs and guideline proposal

van Diermen, D.E.

Publication date
2013

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

van Diermen, D. E. (2013). *Oral antithrombotics and dentistry: Current state of affairs and guideline proposal*. [Thesis, fully internal, Universiteit van Amsterdam].

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

DANKWOORD

Het is klaar. Het boekje is klaar. Tijd om terug te kijken en in dankbaarheid om te zien.

Op de eerste plaats een woord van dank voor mijn beide promotoren. Prof. van der Waal, beste Isaïc, we ontmoetten elkaar in 1996 toen de afgeslankte sectie Ziekteleer onder jouw afdeling en hoede werd geplaatst. Na een tiental jaren prettige en rustige samenwerking in het ACTA onderwijs, gaf ik in 2007 aan dat ik wel toe was aan een nieuwe uitdaging. Toen ik begon over een richtlijn met betrekking tot antistollingsmiddelen in de tandheelkunde, opperde jij dat dit wellicht iets voor een promotieonderzoek was, en zie hier: het resultaat ligt voor ons. Je regelde uitbreiding van formatie, zodat ik 2 dagen per week kon besteden aan mijn onderzoek. Ik wil je bedanken voor je steun, vertrouwen en kritische blik.

Prof. Hoogstraten, beste Johan, toen het woord “richtlijn” viel adviseerde Isaïc om contact met jou op te nemen. We hadden kort daarvoor samen in een ACTA onderzoekscommissie gezeten, wat tot een prettige kennismaking en samenwerking had geleid en toen ik je vroeg of jij mijn promotor zou willen zijn, was jouw reactie meteen onverdeeld positief. Je regelde een extra kamer bij de afdeling Sociale Tandheelkunde, lekker weggestopt in een hoekje van ons oude gebouw aan de Louwesweg, zodat ik niet de hele dag gestoord zou worden door aanlopend volk bij het verrichten van de edele onderzoekstaak. Meteen werd ik door alle medewerkers van de afdeling in de spreekwoordelijke armen gesloten. Met Carry op de kamer was erg gezellig, we wisselden vooral nieuwe boeken en filmtitels uit. De sfeer op deze afdeling was toen – en is nog steeds – heel bijzonder warm en hartelijk, mede jouw verdienste. Als ik weer eens een kortere of langere periode opgeslokt werd door mijn onderwijstaken en het even niet lukte om dat ene artikel af te schrijven, kwam je mij regelmatig met gespeelde strengheid en vileine opmerkingen op mijn tekortkomingen wijzen. Menig jonge promovendus heb je daar ongetwijfeld mee op de kast gekregen, wij hadden er samen veel lol om. Jou wil ik bedanken voor je dinertjes bij jou en Marianne thuis, de levendige gesprekken op congressen, het gevoel dat ik welkom was bij de afdeling en je “strengere” aansporingen “om nou

eindelijk eens op te schieten en het proefschrift af te maken”. Nou, dat is dan toch gelukt. Helaas kon je vanwege de regels van de UvA niet meer officieel mijn promotor zijn, als co-promotor zul je zeker alompresent zijn. Ik heb niet de eer je allerlaatste promovendus te zijn, daarvoor was ik toch te snel.

De leden van de promotiecommissie, allereerst Prof. Levi, beste Marcel, sinds jij, samen met Erik Jan, mijn mentor was tijdens mijn 1e jaars geneeskunde weekeinde in 1984 zijn onze carrières lange tijd met elkaar verweven geweest. Door jou en Ton Lensink benaderd voor een wetenschappelijke keuzestage in het 3e jaar, waarin ik met Bart Biemond onderzoek deed naar veneuze insufficiëntie na diep veneuze trombose en jij al excelleerde in het stollingsonderzoek. Na mijn carrière switch naar de tandheelkunde faculteit hielden we via Erik Jan regelmatig contact en toen je mij vorig jaar bij een oratie van een collega toefluisterde: “Ik doe ook nog promoties hoor”, was de vraag snel gesteld. Ik vind het een groot plezier dat je dit – ondanks je zeer drukke baan – wilt doen. Ik wil jou bedanken voor je inspirerende visie op de (trombose)zorg en -onderzoek en niet te vergeten het onderwijs. Je bent een bijzonder en onorthodox mens. En dank voor de vele gezellige etentjes die we in al die jaren met jou hebben gehad. Ik hoop dat er nog velen zullen volgen.

Prof. Eijkman, beste Michiel, een van de nestors van de afdeling Sociale Tandheelkunde en Voorlichtingskunde. Ik heb altijd met veel plezier naar je geluisterd, als je weer eens een van je voordrachten kwam uittesten op de afdeling. Je hebt een bijzondere kijk op de tandheelkunde, waar ik veel van geleerd heb. Daarnaast ben je ook nog een bijzonder aangename tafelheer bij de vele uitjes van de afdeling. Jou wil ik bedanken voor de kritische noten bij mijn manuscript en de vermakelijke praktijkverhalen.

Dr. Bruers, beste Josef, via het onderzoek dat we samen met jou bij de NMT Peilstations hebben uitgevoerd onder Nederlandse tandartsen, ben ik veel meer te weten gekomen over hoe de Nederlandse tandarts aankijkt tegen de antitrombotica bij tandheelkundige ingrepen. Dank voor de zeer prettige samenwerking tijdens dit onderzoek en de gesprekken die we op diverse congressen hebben gevoerd over allerhande onderwerpen. En dank voor je verhelderende opmerkingen bij het manuscript. Ik hoop in de toekomst nog vaak met je te mogen samenwerken.

Prof. Rozema, beste Fred, mijn nieuwe collega bij de MTI. Ik denk dat wij in de nabije toekomst onze mooie MTI nog mooier gaan maken, samen met Maartje en onze nieuwe jonge collega's MTI-arts-onderzoekers. Leuk dat je in mijn commissie wilde plaatsnemen.

Collega's heb ik er velen, door heel ACTA verspreid, maar in verband met het onderzoek wil ik vooral dankbaarheid tonen aan alle collega's van de afdeling Sociale Tandheelkunde en Voorlichtingskunde. Ik voel mij door jullie geadopteerd! Niet voor niets heet de afdeling "sociale" tandheelkunde, een groep mensen die elkaar helpt, leuke dingen gunt en inspireert. Erik V, Erik V, Ronald, Irene, Jan P, Jan den D, Michel, Denise, Caroline, Carry, Ad, Arjen, Marieke, Michiel, Janneke, Madelon, dank jullie hartelijk dat jullie dat met mij wilden delen. De etentjes, congressen, en de koffiemomenten. Veel Dank! Hanny: dank je voor al je ondersteuning, je bent het lijm van de afdeling.

Bijzonder is het feit dat mijn naamgenoot en onderzoekscollega Denise Duijster het ontwerp van het omslag van mijn boekje wilde maken. Ik vind het prachtig geworden, precies wat ik in mijn hoofd had. Dank!

Ik wil graag de huisartsen en tandartsen bedanken die ik in 2007 oriënterend mocht interviewen over antistolling. Lou Bartels, Onno Zijlstra, Nathalie de Bruin, Benner Brinkman, Jan Poorterman, Michiel Eijkman, Remy Allard en Jacques Baart ben ik veel dank verschuldigd voor hun openhartige antwoorden op mijn impertinente vragen. Ook alle tandartsen en kaakchirurgen die de vragenlijsten van mijn onderzoeken welwillend hebben ingevuld wil ik danken voor hun inspanning.

I would like to say thanks to Peter Lockhart, Mike Brennan, Joel Napeñas and Catherine Hong, from the department of Oral Medicine, Charlotte, North Carolina, for being such hospitable people by embracing our students and me to come and do research in the field of Oral Medicine. I think you are a wonderful group, and hope we can continue working together for a long time. And I would like to thank Judith Raber for intensifying our mutual contact with your department. Vidya Sankar, I like to

thank you for peddling with me that evening in a canoe to the illuminiscent bay and introducing me to almost everybody!

Joost Bouwman veel dank voor alle artikelen en je immer vrolijke humeur.

Natuurlijk wil ik alle collega's van Ziekteleer/MTI bedanken voor hun collegialiteit en steun de afgelopen jaren: Maartje Kersten, Margreet Papilaya, Peter van Schendel, en onze kersverse collega Thijs Haverman. We moeten wel oppassen dat het niet té gezellig wordt op kamer 5N63! Henk Brand wil ik danken voor de samenwerking aan "ons" boek en alle collegiale uren reanimatietrainingen die we samen hebben gegeven. En Thijs Janssen en Jaap Buis voor de ondersteuning hierbij.

De mensen van de afdeling Mondziekten en Kaakchirurgie van het VUmc wil ik bedanken voor hun steun, vaak op enige afstand, maar altijd aanwezig: Tim Forouzanfar en Bert Schulten, als nieuwe bazen en opvolgers van Prof. van der Waal, voor het feit dat mijn onderzoek ook financieel mogelijk is gemaakt vanuit de afdeling Mondziekten en Kaakchirurgie/Orale Pathologie. Jacques Baart en Remy Allard wil ik hier apart vermelden, omdat zij ook erg betrokken zijn bij het onderwerp antitrombotica en richtlijnen en mij regelmatig gevraagd en ongevraagd van advies hebben gediend, waarvoor dank. Ook Martijn van Steenbergen wil ik danken voor al het "geregel".

De Krest mannen (en Marta) wil ik danken voor alle tandheelkunde die ik van hen geleerd heb in de afgelopen jaren. Albert, Cees, Pim, Nils, Paul, Rawa, Anne, Klaas en Arend: al jullie stokpaardjes zijn inmiddels in mij geïnternaliseerd, waarvoor dank! Dank ook voor de uitnodigingen voor de afdelingsetentjes van Materiaalkunde, zo eet ik van meerdere walletjes...En Tineke en Sylvia dank voor jullie geweldige ondersteuning bij de patiëntenlogistiek.

Dank ook aan oud-MGP collega's Karin de Jong, Andreas Braun, Krista Jansen, Menno Krap en Alma Dozic voor de prettige samenwerking, in de lang vervlogen tijd dat we nog maar net voldoende MGP patiënten hadden voor 5 studenten per week.

En Dyonne Broers, Peter Makkes en Rolf de Folter dank ik voor hun hartelijke en bijzonder plezierige samenwerking bij de SBT. Ook jullie hoop ik nog vaak te zien.

Omdat mijn onderzoek en onderwijstaken regelmatig met elkaar om voorrang streden, wil ik ook een aantal van mijn onderwijscollega's danken: Jan-Hindrik Ravesloot en Jacqueline Hugtenburg, het is altijd een plezier met jullie in de collegezaal te staan in de 3 blokken die we samen geven.

De studenten die hun Bachelors onderzoeksprofiel bij mij gedaan hebben wil ik extra bedanken: Albertine, Marieke, Floor, Annika, Mallory, Fedora en Sjors. Mede dank zij jullie hulp zijn er 3 studies uit dit proefschrift uitgevoerd en gepubliceerd. Veel dank hiervoor. Ook de andere studenten die behulpzaam waren bij onderzoek wat (nog) niet gepubliceerd is ben ik erkentelijk voor hun enthousiasme en inzet. Hierbij mag ik dr. Claar Wierink niet vergeten, begonnen als studente tandheekunde, heb je mij inmiddels ingehaald en ben je in maart 2013 gepromoveerd. Leuk dat we binnenkort weer gaan samenwerken! En Henriette Vrieling, die regelmatig oppaste op mijn dochters, dank!

Het ICTO team van ACTA: Pepijn, Jaap, Diana, Klaas Jan, Sandra, Marlies en Riet: zonder jullie snelle en behulpvaardige acties geen interactief onderwijs!

Marjoke Vervoorn dank ik voor alle steun voor mijn onderwijsplannen en gezellige kletspraatjes tussendoor. En alle collega-docenten van prekliniek, OWP en specialistische afdelingen dank ik voor hun collegialiteit en samenwerking bij de behandeling van medisch complexe patiënten.

Mijn oud-mede bestuursleden van de VMTI wil ik ook niet onvermeld laten: Ron Koole, Bert Teune, Richmond Gortzak, Rob Barnasconi, Carl Spaas, Rob Vermaas, Pieter van Thiel, Jan Hindrik Ravesloot, Foppe Oldenburger, Joris Muris en Leander Dubois. Maar Mister VMTI was toch wel Sjam Sjamsoedin: wat heb ik veel plezier met jou gehad (samen met Ingrid en Erica natuurlijk), jammer dat we niet samen kunnen dansen op 19 april aanstaande.....

Mijn contacten bij de NMT zijn ook altijd prettig verlopen: met Rob Barnasconi, Lesly Bouwman, Joan van der Ven, Brigitte van Dam en Josef Bruers was het altijd prettig samenwerken. Ook wil ik Theo Goedendorp en Arend van Raalten danken voor onze samenwerking aan NMT gerelateerde zaken, waar wij elkaar regelmatig troffen: medicatieoverdracht, antistolling, hepatitis B protocol. Altijd prettig door jullie scherp gehouden te worden.

Uit een ver verleden in een vorig leven: Jan Wouter ten Cate wil ik danken voor alle inspiratie en humor die hij uitstraalde bij de afdeling Hemostase, Trombose en Atherosclerose van het AMC in Amsterdam. Van de eerste schreden op het onderzoeksgebied herinner ik vooral jouw aanstekelijke enthousiasme en het vertrouwen wat je ons “studentjes” schonk. Harry Buller wil ik danken voor zijn onnavolgbare analyses van basaal en klinisch onderzoek: “dus als ik het als simpele dokter goed begrijp.....?” waarna een zeer begrijpelijke samenvatting volgde van nogal ondoorgrondelijk basaal-biologisch onderzoek. Ook John Kastelein wil ik danken voor veel, net als Michael Hayden van de afdeling Medical Genetics van de University of British Columbia in Vancouver. En Dees Brandjes: dank voor het artikel van Wahl wat je me in 2006 in mijn hand stopte. Het was het vonkje voor dit onderzoek. Zoals jullie zien zit ik nog steeds in de “stolling”.

Uit een recent verleden: Ben Verheijden en Pascal Vermeulen: dank voor de prettige en soms confronterende gesprekken. Ik heb er veel aan gehad.

Mijn paranymfen: dierbare meiden. Marjolein, mijn schone zus, die ik al meer dan 30 jaar als mijn eigen zus beschouw en Sandra, mijn lieve harte vriendin. Lief en leed gedeeld, een baken van steun wanneer het nodig is, altijd daar op het juiste moment. Ik vind het bijzonder dat jullie straks letterlijk naast me zullen staan en vrijdag gaat het dak eraf! Mijn andere lieve schoolvrienden en vriendinnen wil ik ook bedanken voor hun niet aflatende steun en vriendschap: Mieke, Freek, Sas, Sas, Marco, Jacq, Ab en Yvonne. De 60 jarige vriendschap gaan we echt nog wel redden! En de jaarclubvriendinnen natuurlijk niet te vergeten: Laura en Erna: waar gaan we heen binnenkort?

Natuurlijk ook dank voor mijn ouders, die gelukkig nog in prima gezondheid verkeren en dit moment kunnen meemaken. Ik weet dat jullie trots op mij zijn, ik ben ook trots en dankbaar dat we dit samen kunnen delen. De taalkundige kant van vaderszijde, de medische kant van moederszijde, mooie symbiose lijkt me. Dank voor alle kansen die jullie mij hebben gegeven. We gaan het vieren! Mijn schoonvader wil ik bedanken voor zijn trots op zijn kinderen en kleinkinderen, wat ook op de schoonfamilie afstraalt (en dus ook op mij). Mijn stiefbroertje en –zusje Tibart en Cathelijne dank ik voor hun vriendschap.

En dan, de kersen op de taart: Mijn mooie dochters Annabel en Floor: de ene lieflijk, de andere in gedachten aanwezig. Lieve meiden, zoveel talenten, zoveel blijdschap en geluk hebben jullie mij al bezorgd in de afgelopen 20 jaar. Ik draag dit boekje aan jullie op, want jullie zijn mijn inspiratiebron.

Lieve EJ, dank voor meer dan 30 jaar steun en liefde. Jij hebt me steeds gestimuleerd om te doen wat ik leuk vind en me opgepept als ik het even niet zag zitten. Op veel terreinen ga jij me voor, en ik ben dan ook beretrots op je. Wat zullen we tevreden zijn als we binnenkort samen doctoraal gaan zitten te wezen op de bank! Dank voor alles, al zolang, voor zoveel! En nog lang niet genoeg!

Amsterdam, April 2013

PS: En voor iedereen die teleurgesteld is omdat zijn/haar naam niet is genoemd:
VEEL DANK!